

ALF LIDHOLM – EN MÅNGSIDIG BEGÅVNING MED GAMLA ANOR

Alf Lidholm tog civilingenjörsexamen från Chalmers redan som 22-åring. Alf fick sedan anställning som mariningenjör på Nya varvet där han innehade kaptensgrad. Därefter anställdes han vid Göteborgs elverk (nuv. Göteborg energi AB) där han verkade till sin pensionering. Han var bl. a med om att lägga om från likström till växelström i Göteborgs stad. Parallellt med sitt arbete undervisade Alf Lidholm också som lärare i elektrisk anläggningsteknik på Chalmers under 25 års tid.

Alf Lidholm var mångsidigt begåvad; stort "A" i bl.a. matematik i studentbetyget visar på en osedvanlig matematisk förmåga, och matematik var fortsatt ett stort intresse även utanför arbetet. Idrott var en annan passion under unga år och Alf och hans bröder var aktiva i ÖIS idrottsförening och deltog i tävlingar på nationell elitnivå. Resultat som 10,9 på 100 m och 6,90 i längd var inga dåliga resultat på 1930-talet! Även den högra, kreativa hjärnhalvan, utnyttjade Alf Lidholm på många sätt; han sjöng, skrev dikter och humoristiska tal, ritade och målade. Historia och språkforskning var andra intressen.

Senare i livet tog släktforskning all tid - ett intresse väckt av att hans minnesgoda mor Anna, som härstammade från Kungälv, och som kunde räkna upp varenda släkting och vilka gårdar de bott på. Alf nöjde sig dock inte med att reda ut sin mors släkt tillbaka till det gamla Kungahälla på 1500-talet, utan gjorde också omfattande utredningar om övriga släkter i Bohuslän. Därutöver transkriberade han en mängd originalhandlingar, bl.a. de 1000 sidorna i Kungälv byebok från 1600-talet och inte minst prästen Peter Elfströms almanackor från början av 1700-talet där Alf tillfört utförliga och intressanta kommentarer.

Tack vare Alf Lidholms helt ideella arbeten har vi idag tillgång till tidigare helt okänt material om Bohuslän i stort och i synnerhet om Kungälv och Tanum

Anna Sofia Johansdotter, Alf Lidholms mor, kunde räkna sina anmödrar tillbaka till Caren Olufsdotter. Caren levde i Kungahälla och Ny-Kungälv mellan 1570-1645 och upplevde därmed de dramatiska händelserna 1612, när den gamla staden brändes.

Familjen Lidholm 1948. Fr. v. dottern Marie-Anne, hustru Anna-Lisa med sonen Ralf, Alf och dottern Barbro längst till höger

TACKA ALF LIDHOLM FÖR DET!
NU TRYCKS KUNGÄLV BYEBOK

I fyra år har matematikern och civilingenjören Alf Lidholm suttit med näsan i en av Landsarkivets käraste klenoder, Kungälvs byebok från åren 1615-1648. Där språketare tidigare givit upp har Alf Lidholm bitit sig fast. Nu skall byeboken ges ut i form av två tegelstensböcker, där varje uppslag har originaltexten på ena sidan och "översättningen" på den andra.

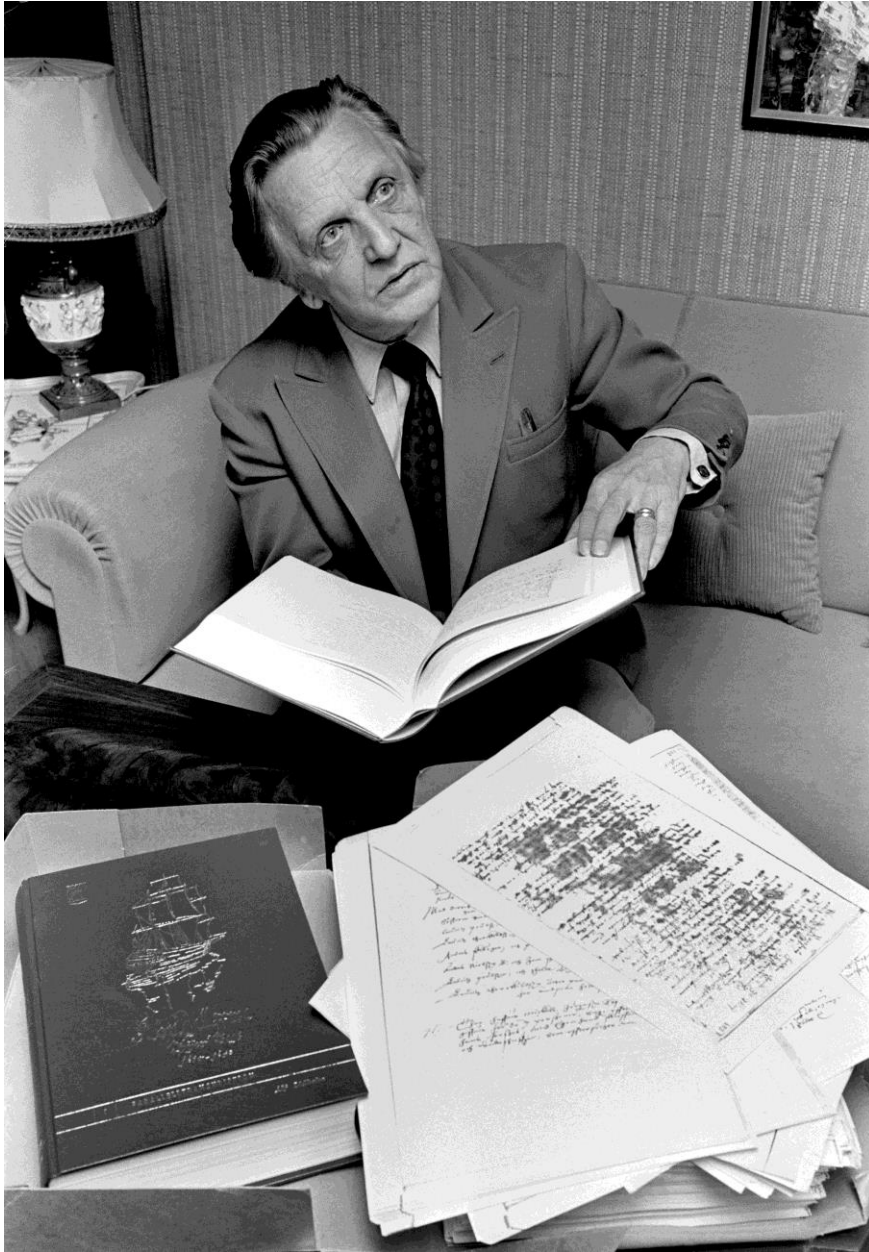
- Alf Lidholm har gjort en enastående kulturell insats, säger man på Landsarkivet

Alf Lidholm är en eldsjälskompott av humaniora och matematik. Studentbetyget markerade "A" i matematik och fysik men också i historia och så blev det som det blev. Som civilingenjör blev han lärare för mer eller mindre kunskapsörstörande och blivande elingenjörer på Chalmers, på fritiden tassade han som autodidakt i språkforskningens och släktforskningens kamrar. Han hittade fem släktled på mödernet i forna århundradens Kungälv, och så blev det naturligt att ge sig i kast med en "översättning" av Kungälvs gamla byebok.

När garvade arkivarier på Landsarkivet slår sig för pannan och säger att "man tror inte det är sant, att någon orkat och kunnat genomföra en sådan arbetsprestation" grinar Alf Lidholm eftertänksamt. I fyra år har han arbetat, flitigt och enträget och utan ett öres ersättning, bara av purt intresse, och han har aldrig känt arbetet som en börda, bara varit lycklig.

Haft vansinnigt roligt, säger han. Jag kunde inte mycket från början, men fångslades och greps av arbetsnarkomani. Jag satt försjunken i luntorna till långt fram på nätterna. Min fru fick inte städa mitt arbetsrum, jag glömde ibland att äta, jag sov på dyschan i studiekammaren när natten plötsligt blivit sen.

Den märkliga Kungälvs byebok består av handskrivna blad från åren 1615-1658. Borgmästaren har själv med bläck präntat på sida efter sida, noterat vad sig tilldragit haver, och kryddat med egna kommentarer och iakttagelser, vem som svarat inför rätta, eldvådor och förnämre stadsbesök. Borgmästaren var ingen skönskrivare, och med tanke på att Kungälv var dansk-norskt land var språket inte svenskt, utan nordiskt med tyskan som passande tillägg då och då. Sedan dess har det gått nästan 400 år, och tidens tand, har gnagt på de sköra arken, där fukt och luftföroreningar orsakat stora skador.

Alf Lidholm belönades med Kungälv's kulturpris och Lions i Kungälv's Kulturpris 1982 för sitt enorma arbete med Bye-boken.
(Foto: Alf Weihed)

Det är som att ha fött ett barn på gamla dar, säger Alf Lidholm, och han har rätt att vara stolt över avkomman. Han har gjort nästan allting själv, renskrivit och fotograferat av, retuscherat i omgångar och tytt en text som öppnat sig som kratrar i de utbredda bläckfläckarna.

Arkivarie Per Clemensson säger att landsarkivets personal normalt klarar att läsa texten åtminstone hjälpligt, men att göra en bokstavsriktig transkription, det är en helt annan sak. Då måste man börja leka med vartenda ord, varenda bokstav med stavning och språk och hela tiden samtidigt ta hänsyn till att texten inte är skriven på svenska. Hur kommer det sig då att den självlärde Alf Lidholm har kunnat genomföra en sådan prestation?

Matematisk begåvning, fotografiskt minne och en associationsförmåga som fungerar utan att jag egentligen har en tanke i huvudet, säger han själv. En halvdan bokstav på sidan tre kombinerar han alltså intuitivt med en stapel på sidan 75, när han granskar sitt material, ett pusselspel som han varit oerhört fascinerad av.

Per Clemensson som varit inkopplad på byeboken i egenskap av Landsarkivets bokbinderichef, rubricerar Alf Lidholm som "härliot omöjlig" .....

ALF LIDHOLM OCH THOMAS THORILD

Ett annat av Alf Lidholms forskningsområden som han verkligen brann för var Thomas Thorild. Hur detta intresse väcktes berättar han själv om, på sitt humoristiska sätt, i släktboken som han gjorde till sina barn och barnbarn.

"Hur man blir "befryndad" med historiska gestalter och s.k. kändisar"

Rubriken är underlig kanske, men har sin naturliga förklaring.

– I slutet av februari 1981 erhöll jag ett brev via Kulturnämnden i Kungälv från fil.dr. Stellan Arvidsson, Stockholm, med förfrågan om jag kände till något om Thomas Thorilds skoltid i Kungälv omkr. 1770 och hans släktförhållanden. I första ögonblicket kom jag inte på att jag i mina Kungälvstudier stött på nämnde Thomas Thorild. ...

Alltnog dr. Arvidsson skickade med en specifikation över vad han visste. I densamma fann jag ett namn jag kände igen nämligen Maria Magdalena Dahlberg. Och så var karusellen igång!..."

Alf Lidholm fortsatte att hjälpa professor Stellan Arvidsson med dennes Thorild-forskning under flera år. När Arvidsson 1989 gav ut *Thorild - Passionernas diktare* dedikerade han den till Alf Lidholm.

I Uppsala universitets huvudbyggnad är Thorild citerad:

*Tänka fritt är stort
men tänka rätt är större"*

En devis som gällde både Thomas Thorild och Alf Lidholm!

